

ANALÝZA PŘEDVOLEBNÍCH POŘADŮ
ODVYSÍLANÝCH NA PROGRAMECH ČT1 A ČT24
PŘED PREZIDENTSKÝMI VOLBAMI 2023

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. ANALYTICKÁ ČÁST.....	4
2.1. Interview ČT24, Hyde Park s kandidátem na prezidenta a Interview Speciál	4
2.2. Superdebata	14
2.3. Prezidentský duel	22
3. ZÁVĚR	30

1. ÚVOD

V lednu 2023 se uskutečnily volby prezidenta České republiky. První kolo proběhlo ve dnech 13. a 14. ledna, druhé kolo 27. a 28. ledna. O hlasy voličů soupeřilo osm uchazečů – Pavel Fischer, Jaroslav Bašta, Petr Pavel, Tomáš Zima, Danuše Nerudová, Andrej Babiš, Karel Diviš a Marek Hilšer. Ve skupině kandidátů původně figuroval také Josef Středula, který z voleb necelý týden před prvním kolem odstoupil. Do druhého kola postoupili Petr Pavel a Andrej Babiš. Vítězem voleb se stal Petr Pavel, který získal celkem 3 359 151 hlasů (58,32 %).¹

Vzhledem k významnému společenskému dopadu voleb Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) zařadila monitoring předvolebního vysílání mezi své priority pro rok 2023. Těžiště monitoringu spočívalo v analýzách zpracovaných v bezprostřední reakci na doručené podněty diváků a subjektů, které se cítily být vysíláním poškozeny či znevýhodněny. Vedle toho Rada zadala zpracování analýzy předvolebních debat s kandidáty, resp. pořadů s předvolební dramaturgií, které byly zařazeny do vysílání rozhlasových a televizních programů relevantních z hlediska voličského rozhodování (v případě televizního vysílání se jedná o celoplošné programy ČT1, ČT24, NOVA, Prima a CNN Prima News).

Předkládaná kvantitativně-kvalitativní analýza vznikla jako součást celkového monitoringu analytického odboru Úřadu Rady. Jejím předmětem jsou pořady odvysílané provozovatelem Česká televize na programech ČT1 a ČT24, konkrétně debaty s názvem *Superdebata* a *Prezidentský duel* a rozhovory v pořadech *Interview ČT24*, *Interview speciál* a *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*. Cílem analýzy je zjistit, zda provozovatel v předmětných pořadech naplňoval znění zákona o vysílání, zejména pak § 31 odst. 2 a 3, stanovující, že:

- „Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů“ (odst. 2),
- „provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě“ (odst. 3).

Monitoring poskytne informace o tom, jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidátům, s jakými konotacemi a v jakých kontextech. Dále poskytne informace o tom, jak bylo pracováno s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta a komentáře, jaká byla míra konfrontačnosti svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti ze strany redakce, resp. komentátora, a zda v předvolebních pořadech nebylo možné vysledovat prvky či postupy, které by byly prostředkem manipulace za účelem poškodit nebo naopak prospět některému kandidátovi. Analýza umožní komplexní vyhodnocení, zda program, resp. provozovatel vysílání, v rámci předvolebních pořadů poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidátů.

---

¹ Podrobné výsledky a další informace jsou k dispozici na <https://www.volby.cz/pls/prez2023/pe2?xjazyk=CZ>.

2. ANALYTICKÁ ČÁST

Česká televize věnovala pořadům s předvolební tematikou značnou část svého vysílání. V souvislosti s volbou prezidenta republiky veřejnoprávní médium zveřejnilo tzv. Pravidla předvolebního a volebního vysílání České televize, kde zevrubně popisuje základní zásady výroby a vysílání zpravodajských a publicistických pořadů v předvolebním období, pravidla pro zveřejňování výsledků předvolebních výzkumů, pravidla pro zvaní hostů, základní povinnosti a střet zájmů redaktorů a další aspekty předvolebního a volebního vysílání.²

Mezi pořady s předvolební dramaturgií na programech ČT1 a ČT24 figurovaly relace *Hyde Park s kandidátem na prezidenta* a speciální vydání pořadu *Interview ČT24*, v nichž provozovatel poskytoval rozhovory s jednotlivými kandidáty, a dále debaty kandidátů před prvním i druhým kolem voleb, nazvané *Superdebata* a *Prezidentský duel* a odvysílané 8. a 22. 1. 2023. Tyto pořady budou v následujících kapitolách podrobně popsány a analyzovány.

Doplňme, že Česká televize debaty původně avizovala na 12. a 26. 1. 2023, nicméně později se rozhodla termíny změnit z důvodu kolize s prezidentskými debatami na konkurenčním programu NOVA. Veřejnoprávní médium rovněž nabídlo dvěma komerčním provozovatelům TV Nova s.r.o. a FTV Prima, spol. s r.o. uspořádání společné (tzv. národní) superdebaty, provozovatelé však nabídku odmítli.³

2.1. Interview ČT24, Hyde Park s kandidátem na prezidenta a Interview Speciál

Česká televize na programu ČT24 před volbami prezidenta ČR připravila speciální vydání pořadů *Interview ČT24* a *Hyde Park*, v jejichž rámci přinesla rozhovory s prezidentskými kandidáty. Analýze bylo podrobena osm vydání pořadu *Interview ČT24*, pořad *Interview Speciál* a osm vydání pořadu *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*.

Tabulka: Přehled analyzovaných rozhovorů s prezidentskými kandidáty

pořad	čas vysílání	počet analyzovaných vydání	formát pořadu	celková stopáž
Interview ČT24	18:28	8	Politická publicistika (rozhovor)	03:38:33
Interview Speciál	18:19	1	Politická publicistika (rozhovor)	00:35:33
Hyde Park s kandidátem na prezidenta	20:15	8	Politická publicistika (rozhovor)	08:00:35
celkem				12:14:41

Pořady *Interview ČT24* a *Hyde Park s kandidátem na prezidenta* byly do vysílání zařazovány v průběhu listopadu a prosince 2022. Pořad *Interview Speciál* byl odvysílán 24. ledna 2023, před druhým kolem prezidentské volby.

² Dokument z 1. prosince 2022 je k dispozici na webu <https://img.ceskatelevize.cz/boss/pages/vse-o-ct/zakony/prezidentske-volby/pravidla-predvolebniho-a-volebniho-vys%C3%ADlani-CT-prezident-2022.pdf>.

³ Více informací o vysílání ČT např. na <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=9826>; <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=9836>; <https://www.mediar.cz/i-prima-odmitla-navrh-ct-chysta-vlastni-prezidentske-superdebaty-a-superduel/>.

Interview ČT24

Interview ČT24 je politicko-publicistický diskusní pořad založený na rozhovoru moderátora s jedním hostem. Hosty pořadu zpravidla bývají významné osobnosti politického a společenského života. Před konáním prezidentských voleb se provozovatel rozhodl odvysílat speciální vydání, která zprostředkují rozhovory se všemi kandidáty na post prezidenta ČR.

Pořad byl do vysílání programu ČT24 zařazován vždy od 18:28 hodin, přičemž jeho stopáž nikdy nepřesahovala půl hodiny (cca 26 až 29 minut). V roli moderátorů pořadu se střídali Barbora Kroužková a Daniel Takáč.

Tabulka: Předvolební vydání pořadu Interview ČT24

datum	stopáž	moderátor	host (prezidentský kandidát)	kandidatura
22. 11. 2022	00:26:33	Barbora Kroužková	Jaroslav Bašta	S podporou zákonodárců
23. 11. 2022	00:28:16	Daniel Takáč	Pavel Fischer	S podporou zákonodárců
24. 11. 2022	00:27:01	Daniel Takáč	Marek Hilšer	S podporou zákonodárců
25. 11. 2022	00:27:20	Barbora Kroužková	Josef Středula	S podporou zákonodárců
28. 11. 2022			Denisa Rohanová /vyřazená – neanalyzováno /	
29. 11. 2022	00:27:14	Barbora Kroužková	Tomáš Zima	S podporou zákonodárců
30. 11. 2022	00:27:34	Daniel Takáč	Petr Pavel	Občanský kandidát
1. 12. 2022	00:28:25	Barbora Kroužková	Danuše Nerudová	Občanská kandidátka
16. 12. 2022	00:26:10	Daniel Takáč	Karel Diviš	Občanský kandidát

Provozovatel přinesl rozhovory s kandidáty na post prezidenta, s výjimkou kandidáta hnutí ANO, Andreje Babiše. Nepřítomnost A. Babiše moderátorka na začátku prvního předvolebního rozhovoru odůvodnila s tím, že host svoji účast odmítl („*Andrej Babiš včera nepřišel, dnešním hostem je Jaroslav Bašta, kandidát hnutí SPD.*“, Barbora Kroužková, Interview ČT24, 22. 11. 2022).

Rozhovor s Karlem Divišem byl zařazen s výrazným časovým odstupem až 16. prosince 2022, protože o dodatečné registraci jeho kandidátní listiny rozhodl až Nejvyšší správní soud (Ministerstvo vnitra jeho kandidaturu původně nepřijalo z důvodu nedostatečného počtu platných podpisů občanů). Naopak odvysílaný rozhovor s Denisou Rohanovou ze dne 28. listopadu 2022 není součástí analýzy, a to proto, že jmenovaná kandidátka byla z volby Nejvyšším správním soudem následně vyřazena.

Moderátoři hostům kladli otázky spadající do následujících tematických okruhů:

- Osobnost kandidáta
- Výkon prezidentského úřadu
- Aktuální politické dění

Dotazy týkající se osobnosti kandidáta zahrnovaly zejména reflexi jeho dosavadního veřejného působení, zhodnocení samotné kandidatury, volební kampaně a potenciálu kandidáta oslovit voliče a rozbor kauz, se kterými je kandidát spojován. Další skupina otázek směřovala přímo k výkonu prezidentského úřadu, tj. především k pravomocím prezidenta (např. jmenování soudců Ústavního soudu, udělování státních vyznamenání, milosti a amnestie) a personální politice Hradu (osoba mluvčího, kancléře apod.). Zbývající dotazy reagovaly na aktuální společenské a politické dění v Česku i zahraničí, moderátoři se tak hostů ptali např. na jejich postoje ohledně války na Ukrajině, daňového

systému, energetické krize, ochrany klimatu atd. Součástí všech rozhovorů byla také série různorodých „anketních otázek“, kdy byly od hostů vyžadovány pouze velmi stručné a výstižné odpovědi.

Témata jednotlivých rozhovorů byla vesměs podobná. Zaznamenané odlišnosti souvisely se specifiky konkrétních kandidátů (jejich minulost, kariéra, veřejně známé výroky, kauzy, se kterými jsou spojováni). Moderátoři všechny pozvané hosty konfrontovali s kontroverzními aspekty jejich působení. Níže uvádíme několik příkladů:

Jaroslav Bašta (minulost disidenta vs. současná podpora od prokremelských kruhů): „*Ale řekněte mi, jak se z disidenta a bývalého politického vězně stane člověk, který má na Facebooku příspěvky lidí, kteří adorují a obdivují Putina a používají takovou tu rétoriku minulého režimu, to znamená, používají termín jako válečný štváči, kritizují prohnílý Západ? Změnil jste se ve vnímání toho?*“ (Barbora Kroužková, Interview ČT24, 22. 11. 2022).

Pavel Fischer (postoje k právům sexuálních menšin): „*Před minulými prezidentskými volbami jste mluvil o tom, že homosexuála byste ústavním soudcem nejmenoval, pak jste to označil za uřeknutí. Nedávno jste v Deníku N mluvil o tom, že zrovnoprávnění manželství a stejnopohlavních sňatků posiluje obavy z obchodu s dětmi. A teď pro Arénu N říkáte, že byste jako prezident podepsal jak manželství pro všechny, tak i adopce dětí stejnopohlavními páry. Neříkáte vždycky jenom to, co si myslíte, že dané publikum chce slyšet?*“ (Daniel Takáč, Interview ČT24, 23. 11. 2022).

Marek Hilšer (financování kampaně): „*Velké peníze tedy nechcete, chcete je od státu. Ostatně říkal jste veřejné peníze, Vy jste si dokonce založil politickou stranu Marek Hilšer do Senátu, jak známo, politické strany dostávají peníze, na senátorský a poslanecký mandát, to činí 900 000 Kč ročně, bez strany byste je nedostal tyhle ty peníze. Není to až moc vychytralé od vás tohleto?*“ (Daniel Takáč, Interview ČT24,

Josef Středula (působení v odborech): „*Odbory dřív dokázaly zaplnit náměstí, teď už je zaplňuje někdo jiný, proč? Odbory netáhnou? Lidé víc věří radikálům?*“ (Barbora Kroužková, Interview ČT24, 25. 11. 2022).

Tomáš Zima (číňští studenti na Univerzitě Karlově): „*Tajné služby to právě jako problém vnímají. Vzhledem k tomu, že čínští studenti, respektive čínský stát si takové studentské pobyty především doktorandské platí. Ti čínští studenti se právě dostávají i k výsledkům takového výzkumu a může hrozit, že je použijí, že je odvezou, že je zneužijí. To, co vy říkáte. Je to v českém prostředí dobře nastaveno a nestává se to?*“ (Barbora Kroužková, Interview ČT24, 29. 11. 2022).

Petr Pavel (působení v armádě v době předlistopadového režimu): „*Vy jste chtěl působit ve vojenském zpravodajství, sám říkáte, alespoň jsem to tak zaznamenal, že vlastně dopředu ještě v půlce kurzu, onoho kurzu na zpravodajské služby generálního štábu jste vlastně nevěděli, kde bude ten konec potom, jaké bude vaše umístění, takže jste musel počítat i s tím, že nebudete tím vojenským diplomatem, ale že budete tím operativcem, někde v týlu Severoatlantické aliance nasazen proti těmto zemím. To Vás neodrazovalo tato možná část, ať už jste ji chtěl nebo nechtěl, mohlo to tak dopadnout, to Vás neodrazovalo?*“ (Daniel Takáč, Interview ČT24, 30. 11. 2022).

Danuše Nerudová (kauzy Mendelovy univerzity): „*Vy víte a já znovu právě se odkazuju na to, že už jsme obrovskou aféru tady v tom prostředí měli za sebou, že třeba Tomáš Foltýnek říká, že se právě, konkrétně v tom časovém období od ledna do dubna nic moc neměnilo. Mohla nebo nemohla jste jednat rychleji právě v souvislosti s tím, že utrpělo renomé celé školy, celé univerzity a bude to navždy spojeno*

s vaším jménem, že se to stalo v době, kdy Vy jste byla rektorkou?“ (Barbora Kroužková, Interview ČT24, 1. 12. 2022).

Karel Diviš (sběr podpisů pro kandidaturu): *„Dobře, já se, já se stejně chci zeptat na něco jiného, protože získání části těch podpisů, podpisů jste si koupil u agentury, není to přece jenom trochu zvláštní nebo vůči voličům, řekněme, možná trochu neuctivé, nesnažit se osobně s vlastním týmem ten úkol, ať si o nich myslíte co, co chcete, ale ten úkol tady je, tak ho prostě splnit, a ne si to jít s odpuštěním koupit?“ (Daniel Takáč, Interview ČT24, 16. 12. 2022).*

U pořadu *Interview ČT24*, který je založen na modelu rozhovoru moderátora s jedním hostem, je rozhodující, jakým způsobem moderátor přistupuje ke své roli kvalifikovaného oponenta. V daném případě lze konstatovat, že oba moderátoři tuto úlohu důsledně plnili v rámci všech zveřejněných rozhovorů. Při diskusi o aktuálních politických otázkách vznášeli kritické připomínky a zprostředkovali divákům protiargumenty týkající se probíraných problémů, a to bez ohledu na postoje, které kandidáti zastávali. Např.: *„A vy vůbec, pane Bašto, nepřipouštíte, že se západní vojenskou pomocí by Ukrajinci mohli tu válku vyhrát?“ (Barbora Kroužková, Interview ČT24, 22. 11. 2022, reakce na J. Baštu ohledně vojenského řešení války na Ukrajině). Nebo: „Čili, podle Vás není potřeba lidem vysvětlovat, že zhoršení jejich životní úrovně je v zájmu dobra, že tomu rozumí? Protože ekonomové upozornují na to, že třetina domácností se může dostat na hranici příjmové chudoby. Ale lidi tomu rozumí, že je to konflikt v zájmu dobra a není potřeba jim nic vysvětlovat?“ (Daniel Takáč, Interview ČT24, 30. 1. 2022, reakce na P. Pavla ohledně dopadů války na Ukrajině a energetické krize na české občany).*

Interview Speciál

Interview Speciál je mimořádné vydání pořadu *Interview ČT24*, které Česká televize odvysílala dne 24. ledna 2023 v 18:19 hodin, tedy necelé tři dny před začátkem druhého kola prezidentských voleb. Záměrem speciálu bylo nabídnout divákům „netradiční osobnější rozhovor“ s kandidáty postupujícími do druhého kola, a to mimo studio, v prostředí jejich bydliště.

Do druhého kola postoupili Petr Pavel (občanský kandidát) a Andrej Babiš (kandidát hnutí ANO), přičemž i v tomto případě Babiš svoji účast v pořadu odmítl. Provozovatel tak nabídl jediný rozhovor, a to s Petrem Pavlem. Pořad, jehož délka byla cca 35 minut, moderovala Jana Peroutková.

Diváci byli hned v úvodu zpraveni o tom, že ČT plánovala rozhovor i s druhým postoupivším kandidátem, Andrejem Babišem (ANO). Moderátor Daniel Takáč před samotným začátkem relace uvedl: *„Česká televize oslovila oba finalisty prezidentské volby s žádostí o rozhovor v Interview ČT24 Speciál. Andrej Babiš osobně laděný rozhovor ve svém bydlišti odmítl. Petr Pavel souhlasil.“* Informaci následně zopakovala i Peroutková, která interview uvedla slovy: *„Zanedlouho budeme znát jméno příštího českého prezidenta. Bude jím buď Petr Pavel, nebo Andrej Babiš. Oba kandidáti se snaží různými způsoby přesvědčit voliče o tom, že budou nejlepší hlavou českého státu. Jezdí za lidmi do regionů, kde jsou jim v patách novináři s různými otázkami. V reportážích mluví nejen o svých kariérách a ambicích, ale taky odhalují svoje soukromí. Otázek i odpovědí padlo mnoho. Do Interview Speciál jsme oba finalisty pozvali na tak trochu netradiční osobnější rozhovor. Dokonce si sami mohli vybrat, kde se bude natáčet. Andrej Babiš naše pozvání nepřijal, Petr Pavel ano. Za ním jsme přijeli do Černoučku, kde s rodinou bydlí. A pak se vydali na horu Říp.“*

Při procházce na horu Říp moderátorka pokládala otázky týkající se Pavlova dětství a jeho vztahu s rodiči. Diváci slyšeli, že Pavlův otec byl v bývalém režimu armádní důstojník, a že to byl spíše „klidás“, proti němuž Pavel neměl potřebu příliš revoltovat. Ve vysílání zazněly i polemicky laděné dotazy a komentáře. V 5. minutě záznamu Peroutková např. uvedla: „A jak vypadaly vaše diskuse v listopadu 89? Vy jste oba byli ve straně. Jenže přišla sametová revoluce, kdy komunisté, kteří byli po 40 let privilegovanou vrstvou, tak se rázem ocitli na okraji společnosti. Jak jste o tom doma mluvili, cítili jste vinu?“ Pavel upozornil, že zdaleka ne všichni členové KSČ patřili mezi privilegovanou vrstvu. Dále vysvětlil: „Samozřejmě, že v listopadu 89 jsme se hodně bavili o tom, proč vlastně k tomu došlo. Co asi tak bude, nebude následovat. Protože jsme si to asi moc nedokázali představit. Já teda už vůbec ne. Ale zřejmě jsem do toho možná tím, že jsem byl mladý, vkládal mnohem víc nadějí než můj táta. Protože ten se na to díval z toho pohledu, že vlastně téměř celý svůj produktivní život věnoval něčemu, co se nakonec ukázalo jako slepá ulička. Takže ne nostalgii k tomu, že to končí, ale spíš smutek nad promarněným životem.“ Následovaly další otázky související s kontroverzní částí Pavlovy minulosti. Respondent hovořil o emocích v revoluční době, strachu z možné ztráty zaměstnání či vlastní rodičovské roli, kdy stejně jako jeho otec kvůli náročné práci „hodně času doma nebyl“. Poté moderátorka otevřela téma potenciální mobilizace. „Říkal jste, že vedete syny k poslušnosti, s jakým pocitem byste je poslal do války?“ Pavel odpověděl, že samozřejmě s obavou. Zároveň dodal, že vždy syny vychovával k tomu, aby dělali správné věci. „V tomhle případě by asi bylo správné, aby šli bránit svoji zemi.“ U rotundy sv. Jiří byl kandidát vyzpovídan z otázek víry a vlastních hrdinských činů i životních proher.

Ve 14. minutě záznamu se interview přesunulo do interiéru hospody v Černoučku. Tématem druhé poloviny relace byla zejména profesní minulost Petra Pavla a jeho zážitky v armádě. Pavel měl okomentovat, co si myslí o postavě vojáka Švejka a tzv. švejkování. Uvedl, že Švejk je zdrojem srozumitelné lidové moudrosti a součástí národního dědictví. Jako prototyp současného českého vojáka jej však nevnímá. Taktéž oglosoval vtipy o „zelených mozcích“ a „lampasácích“. Následně se moderátorka vyptávala na Pavlovy zkušenosti s šikanou v základní vojenské službě, na pocity strachu a používání zbraně. V souvislosti s válkou v Jugoslávii měl respondent popsat záchranu francouzských vojáků a vyjádřit se k masakru v Srebrenici a bombardování Kosova.

Dílčím tématem rozhovoru byla válka na Ukrajině. Peroutková chtěla vědět, zda Pavel chápe ty, kteří Ukrajinu podporovat nechtějí a říkají, že Česko patří mezi válečné štváče. *„Těmto lidem je potřeba vysvětlit, že nedodávat zbraně na Ukrajinu rovná se porážka Ukrajiny a vítězství Ruska,“* řekl Pavel s tím, že další obětí agresivní zahraniční politiky Ruska by v takovém případě mohla být Gruzie nebo Moldavsko. *„Hrdost, čest a zásady, to je hezká věc na jedné straně. Ale pak je tu taky samozřejmě zodpovědnost za celou Evropu. Tak se zeptám, jestli nemáme tlačit na ta jednání i za cenu ukrajinských ústupků právě proto, abychom si třeba za dva roky neřekli: Kdybychom tehdy k tomu jednacímu stolu šli, tak bychom teď měli mír,“* dotazovala se dále moderátorka. *„No jedna věc je, co si o tom myslíme my a co považujeme za racionální východisko z války. Druhá věc je, jak to vnímá Ukrajina. Protože Ukrajina je suverénní zemí. A její snaha obnovit svojí územní celistvost a plnou suverenitu je naprosto v souladu s mezinárodním právem. Na druhou stranu, pokud nastane situace, že Ukrajina sama neuvidí cestu k ukončení války v plné obnově teritoria a bude ochotna jednat o nějakých ústupech, pak bychom ji v tom měli podpořit,“* odpověděl Pavel.

Poslední tři minuty pořadu patřily doplňujícím otázkám. Pavel v krátkosti okomentoval, kdy naposledy byl hrdý na to, že je Čech, a kdy se kvůli tomu naopak styděl. Rovněž přiblížil, co by v případě zvolení do prezidentské funkce udělal jako první, a jak by se vypořádal s potenciální prohrou ve volbách.⁴

Ve shodě s upozorněním, které se divákům dostalo již na začátku pořadu, byl celý rozhovor veden ve víceméně neformálním duchu. Tomu odpovídal výběr diskutovaných témat, zaměření na osobní život kandidáta a lokace natáčení. Moderátorka kladla zejména neutrální dotazy, monitoring však odhalil i několik polemických. Host byl konfrontován např. v souvislosti s vlastní komunistickou minulostí nebo hříchy, kterých se dopustil v soukromém i profesním životě. Rovněž bylo nalezeno několik vstřícných dotazů, týkajících se např. jeho partnerky či hrdinských činů v armádě. Přístup moderátorky lze hodnotit jako veskrze vyvážený. Pavlovi poskytla dostatek prostoru k vyjádření jeho stanovisek, současně však trvala na svých otázkách, které v několika případech zpřesňovala či opakovala, aby

---

⁴ Přepis celého rozhovoru je součástí příloh tohoto dokumentu.

dosáhla požadované odpovědi. Nebyly zaznamenány žádné bezdůvodně útočné dotazy a připomínky. OATV si není vědomo ani žádných fakticky nesprávných tvrzení nebo zavádějících informací.

Z hlediska dodržení zásad objektivit a vyváženosti, které jsou zakotveny v ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., je v daném případě nezbytné vyhodnotit především fakt, že Česká televize poskytla v pořadu *Interview Speciál* prostor pouze jednomu ze dvou kandidátů. Andrej Babiš ve vysílání absentoval. Důvodem nebyla favorizace Petra Pavla, ale rozhodnutí samotného Babiše. Ten dle slov redaktorů navzdory možnosti výběru konkrétních podmínek natáčení účast v relaci odmítl. Zachoval se tedy stejně jako v případě *Superdebaty* a pořadů *Interview ČT24* a *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, v nichž ČT před volbami přivítala všechny prezidentské kandidáty kromě Babiše.

O tom, že provozovatel o přítomnost politika v předvolebních pořadech usiloval, svědčí opakovaná vyjádření zástupců České televize i pozvání, která měl Babiš k dispozici. Ostatně už na začátku prosince 2022 veřejnoprávní médium vydalo prohlášení o pravidlech předvolebního a volebního vysílání, v němž uvedlo: „V případě konání druhého kola prezidentských voleb redakce pořadu pozve do Interview speciál oba kandidáty na funkci prezidenta republiky, kteří postoupili do 2. kola volby prezidenta.“ S účastí obou kandidátů, ať by mezi nimi figurovala jakákoliv jména, zjevně počítalo. Dodejme, že Česká televize o Babišovi zevrubně informovala v jiných pořadech. Diváci byli pravidelně a obsáhle zpravováni o jeho programu, kampani i dalších aspektech prezidentské volby.

Hyde Park s kandidátem na prezidenta

Hyde Park je živě vysílaný interaktivní politicko-publicistický diskusní pořad, kde pozvaní hosté odpovídají nejen na dotazy moderátora, ale také na otázky kladené diváky. I v rámci tohoto pořadu provozovatel přichystal předvolební speciály s kandidáty na post českého prezidenta.

Pořad s hodinovou stopáží byl do vysílání programu ČT24 zařazován vždy od 20:15 hodin. V moderování se střídali čtyři moderátoři (Tereza Řezníčková, Roman Fojta, Klára Radilová a Jiří Václavek). Stejně jako v případě pořadu *Interview ČT24* i v *Hyde Parku* postupně vystoupili všichni uznání kandidáti, s výjimkou Andreje Babiše.

Tabulka: Předvolební vydání pořadu *Hyde Park* – *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*

datum	stopáž	moderátor	host (prezidentský kandidát)	kandidatura
7. 12. 2022	00:59:49	Tereza Řezníčková	Jaroslav Bašta	S podporou zákonodárců
8. 12. 2022	01:00:59	Roman Fojta	Marek Hilšer	S podporou zákonodárců
13. 12. 2022	01:00:15	Klára Radilová	Danuše Nerudová	Občanská kandidátka
15. 12. 2022	00:59:23	Klára Radilová	Josef Středula	S podporou zákonodárců
16. 12. 2022	00:59:58	Jiří Václavek	Pavel Fischer	S podporou zákonodárců
19. 12. 2022	00:59:58	Tereza Řezníčková	Petr Pavel	Občanský kandidát
21. 12. 2022	01:00:01	Tereza Řezníčková	Karel Diviš	Občanský kandidát
22. 12. 2022	01:00:12	Roman Fojta	Tomáš Zima	S podporou zákonodárců

Ke každému vydání byly na začátku připojeny předvolební klipy a ukázky propagačních videí kandidáta, který byl aktuálně hostem pořadu.

Pořad kladl důraz na aktivní zapojení diváků, kteří mohli pokládat své dotazy prostřednictvím e-mailu, telefonu i sociálních sítí. Hosté odpovídali také na dotazy konkurenčních prezidentských kandidátů a zákonodárců (předsedů poslaneckých a senátorských klubů). Vzhledem k vysokému podílu těchto „externích“ dotazů byla úloha moderátora v nastolování agendy a směřování debaty upozaděná a oproti *Interview ČT24* méně výrazná.

Výběr a třídění diváckých dotazů bylo ale samozřejmě v rukou redakce. Hlavní tematické okruhy tak byly totožné. Konkrétní dotazy byly nicméně rozmanitější a roztříštěnější, než tomu bývá u pořadů, které jsou založeny čistě na rozhovoru hosta s moderátorem. Základními tematickými okruhy (shodně s pořadem *Interview ČT24*) byly:

- Osobnost kandidáta
- Výkon prezidentského úřadu
- Aktuální politické dění

Moderátor vždy na začátku hosta představil a každému položil úvodní otázku týkající se odhadovaných šancí kandidáta před prvním kolem volby, např. *„Jak si věříte pro první kolo, jaký výsledek tipujete?“* (Jiří Václavek, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, 16. 12. 2022).

Diváci hostům pokládali širokou paletu dotazů, od de facto univerzálních otázek zjišťujících názory kandidátů na nejrůznější témata, až po osobnější, často výrazně kritické připomínky. Příklady polemických diváckých dotazů a připomínek uvádíme níže:

Jaroslav Bašta: (válka na Ukrajině): *„V posledním Interview ČT24 pan Bašta prohlásil, že chce zařídit s Ruskem dobré sousedské vztahy. K tomu mám dotaz. Jak chce zařídit dobré vztahy, když Rusko nedodrжуje ani platné smlouvy na dodávky plynu Německu?“* (divácký dotaz, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, 7. 12. 2022).

Marek Hilšer (šance na zvolení): *„Dobrý den, pane Hilšere, nemyslíte si, že odstoupit z volby prezidenta a zvýšit šanci na výhru demokratickým kandidátům, by Vás zviditelnilo víc, než každé čtyři roky kandidovat opakovaně bez úspěchu? Výsledek vám musí být jasný.“* (divácký dotaz, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, 8. 12. 2022).

Danuše Nerudová (válka na Ukrajině): *„Proč jste po dopadu dvou raket na polské území zveřejnila na Twitteru komentář, že je jasné, že jde o ruské rakety, i když to bylo chybné? Poučila jste se z toho, že nemáte komentovat něco, o čem nemáte informace, nebo nás od vás čekají další komentáře takzvané mimo mísu?“* (divácký dotaz, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, 13. 12. 2022).

Josef Středula (šance na zvolení): *„Dle posledních volebních průzkumů jste spíše na chvostu pomyslného žebříčku. Opravdu sesbíraným datům nevěříte a máte pocit, že ještě můžete něčím ohromit? Nakolik jste zvažoval, že byste odstoupil a podpořil jiného protikandidáta, pak tedy jakého a proč?“* (divácký dotaz, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, 15. 12. 2022).

Pavel Fischer (udělování státních vyznamenání): *„Dobrý den, řekl jste, že byste vyznamenal bratry Mašiny, z jakého důvodu? Kontroverzní to osobnosti naší nedávné historie, které předchozí hlavy státu vyznamenat odmítaly.“* (divácký dotaz, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, 16. 12. 2022).

Petr Pavel (členství v KSČ a vztah k předlistopadovému režimu): *„Vy jste se k tomuto zrušnému zřízení dal dobrovolně do služeb. Řekněte, prosím, kde se u Vás vzal ten obrat, kdy jste zjistil, že to bylo špatně?“*

To jste se jednoho porevolučního dne rozhodl, že už nebudete ve straně KSČ a zkusíte jinou cestu? Kde mám u vás jistotu, že pokud budete prezidentem a přijde nějaké podobně vážné rozhodnutí, ne zvolíte cestu vám pohodlnější?” (divácký dotaz, Hyde Park s kandidátem na prezidenta, 19. 12. 2022).

Karel Diviš (šance na zvolení): *„Proč se nevzdáte kandidatury, když je vysoce pravděpodobné, že do druhého kola nepostoupíte?” (divácký dotaz, Hyde Park s kandidátem na prezidenta, 21. 12. 2022).*

Tomáš Zima (kauza Home Credit): *„Proč by ve Vás lidé měli mít důvěru jako k prezidentovi? Například po kauze s Home Creditem mi to přijde nemožné.” (divácký dotaz, Hyde Park s kandidátem na prezidenta, 22. 12. 2022).*

Každý z hostů obdržel také několik dotazů od konkurenčních kandidátů a od zákonodárců. Počet těchto dotazů se v jednotlivých případech lišil, viz níže.

Tabulka: Dotazy od politiků v pořadu Hyde Park s kandidátem na prezidenta

host (prezidentský kandidát)	dotazy konkurenčních kandidátů	dotazy zákonodárců
Jaroslav Bašta	Marek Hilšer Danuše Nerudová	Miroslav Adámek (nestr. za ANO) Marek Výborný (KDU-ČSL) Marek Benda (ODS)
Marek Hilšer	Petr Pavel	Alena Schillerová (ANO) Jakub Michálek (Piráti) Václav Láska (SEN 21) Radim Fiala (SPD)
Danuše Nerudová	Pavel Fischer Jaroslav Bašta	Zdeněk Nytra (ODS) Václav Láska (SEN 21) Josef Cogan (STAN) Radim Fiala (SPD)
Josef Středula	Tomáš Zima Danuše Nerudová	Jan Jakob (TOP 09) Marek Benda (ODS)
Pavel Fischer	Jaroslav Bašta Karel Diviš	Miroslav Adámek (nestr. za ANO) Marek Výborný (KDU-ČSL) Josef Klement (KDU-ČSL) Marek Benda (ODS)
Petr Pavel	Karel Diviš Pavel Fischer Josef Středula	Zdeněk Nytra (ODS) Václav Láska (SEN 21) Alena Schillerová (ANO)
Karel Diviš	Tomáš Zima Marek Hilšer	Alena Schillerová (ANO) Jan Sobotka (nestr. za STAN) Josef Klement (KDU-ČSL)
Tomáš Zima	Petr Pavel Josef Středula	Miroslav Adámek (nestr. za ANO)

Každý z kandidátů měl možnost položit dotaz některému ze svých konkurentů celkem dvakrát. Zastoupení prezidentských kandidátů v roli tazatelů tak bylo zcela vyrovnané (výjimkou byl opět Andrej Babiš, který se vysílání pořadu neúčastnil). Dotazy kladené konkurenčními kandidáty i zákonodárci byly ve většině případů univerzální a necílily na konkrétní hosty/protikandidáty, např. *„Co jste ve svém životě udělal nebo udělala pro to, aby občané v České republice mohli více důvěřovat demokracii?” (dotaz od Marka Hilšera),* nebo *„Má Česká republika v případě zajištění energetické a potravinové*

bezpečnosti ignorovat rozhodnutí orgánů Evropské unie? Mám tím na mysli Green Deal.“ (dotaz od Radima Fialy).

Jednotliví hosté nebyli vždy vystaveni stejné míře kritiky. Důvodem byla výrazná dominance diváckých dotazů spojená s upozaděnou (zprostředkovatelskou) rolí moderátora a odlišným stylem vedení rozhovorů ze strany jednotlivých moderátorů. Tato disproporce byla patrná především v rozhovoru s Karlem Divišem. Diváci hostu pokládali převážně neutrálně formulované dotazy, kdy se doptávali na jeho názory a případné budoucí politické kroky. Polemických dotazů padlo minimum a směřovaly výhradně k nízkým volebním preferencím kandidáta. Moderátorka, která v pořadu zastupovala spíše umírněnější přístup, nebyla v roli kvalifikované oponentky příliš důrazná. Předmětné vydání tak odhalilo možnou slabinu dramaturgie pořadu, který dynamiku živě vysílaného rozhovoru opírá o průběžně přicházející divácké dotazy. V případě kandidáta, který není veřejnosti v porovnání s ostatními tolik známý, a se kterým nejsou spojovány srovnatelně výrazné kauzy, se sešly spíše nekonfrontační dotazy, které nezafungovaly jako eskalátor debaty. Naproti tomu vůči ostatním hostům se diváci vymezovali o poznání ostřeji. Za takové situace by se měl moderátor své role ujmout aktivněji.

Všichni hosté (prezidentští kandidáti) v pořadu nicméně disponovali dostatečným prostorem k vyjádření vlastních stanovisek, moderátoři k hostům přistupovali věcně, zdržovali se zavádějících výroků, manipulativních technik a nekorektního napadání jednotlivých kandidátů. Popisované problémy plynuly spíše ze samotného formátu pořadu, který klade důraz na interaktivní zapojení diváků do debaty, a nelze je tak jednoznačně interpretovat jako porušení zásad objektivního informování.

Vyhodnocení

Provozovatel deklaroval záměr pozvat do hodnocených pořadů všechny kandidáty, kteří se ucházeli o prezidentskou funkci. Rozhovorů v rámci pořadů *Interview ČT24* a *Hyde Park s kandidátem na prezidenta* se zúčastnilo osm platných kandidátů (Jaroslav Bašta, Marek Hilšer, Danuše Nerudová, Josef Středula, Pavel Fischer, Petr Pavel, Karel Diviš a Tomáš Zima). Všichni hosté měli k dispozici srovnatelný a dostačující prostor k vyjádření. Diváci si na základě zhlédnutí rozhovorů měli možnost vytvořit na jednotlivé kandidáty vlastní nezávislý názor.

Jeden z kandidátů, Andrej Babiš, účast v pořadech nepřijal. Na post prezidenta republiky kandidují konkrétní, nezastupitelné, osobnosti. Provozovatel tak nemohl hosta nahradit jiným politikem (jako v případě rozhovorů k volbám, ve kterých se voliči rozhodují mezi politickými subjekty). Postup provozovatele lze proto v daném kontextu považovat za legitimní.

Odvysílání pořadu *Interview Speciál* může být nicméně z hlediska zachování principů svobodné politické soutěže do určité míry vnímáno jako problematické. Diváci měli z důvodu odmítnutí ze strany Andreje Babiše před druhým kolem prezidentské volby možnost zhlédnout pouze jediný rozhovor, a to s druhým postupujícím kandidátem, Petrem Pavlem. Předmětný rozhovor se navíc z dramaturgického hlediska výrazně odlišoval od rozhovorů zveřejněných před prvním kolem, protože byl záměrně veden v neformálním a osobním duchu (tomu odpovídal jak typ kladených otázek, tak prostředí, ve kterém se rozhovor odehrával). Diváci tak mohli svým způsobem nahlédnout do soukromí jednoho z finalistů, a více se s ním lidsky ztotožnit, což mohlo následně ovlivnit jejich voličské rozhodnutí. Na druhé straně, moderátorka hostu kladla i kritické dotazy, které se dotýkaly jeho minulosti a působení v armádě, a nelze tedy konstatovat, že by se ho pokoušela před jeho konkurentem zvýhodňovat. Andreji Babišovi

zároveň provozovatel účast ve shodně koncipovaném rozhovoru nabídl, on se však tuto nabídku rozhodl z vlastní vůle nevyužít.

S ohledem na uvedené máme za to, že se provozovatel odvysíláním hodnocených vydání pořadů *Interview ČT24*, *Interview Speciál* a *Hyde Park s kandidátem na prezidenta* nedopustil porušení zásad objektivitu a vyváženosti.

2.2. Superdebata

Superdebata kandidátů na post prezidenta České republiky byla uvedena na programech ČT1 a ČT24 dne 8. ledna 2023 ve 20:00 hodin, tedy necelý týden před konáním prvního kola prezidentských voleb. Moderátor Martin Řezníček přivítal osm z devíti kandidátů. Diskutovali Pavel Fischer, Jaroslav Bašta (SPD), Josef Středula, Petr Pavel, Tomáš Zima, Danuše Nerudová, Karel Diviš a Marek Hilšer (MHS). Účast odmítl Andrej Babiš (ANO).

Debata o celkové stopáži 2:03:34 hodin byla rozdělena do několika tematických celků. Hosté diskutovali o problémech, které jsou s jejich kandidaturou spojeny, minulých prezidentech, vlastních volebních preferencích a vizích do budoucna. Mimoto odpovídali na dotazy významných českých osobností. V poslední půlhodině pořadu byla pozornost upírána zejména na dvojici hlavních favoritů Petra Pavla a Danuši Nerudovou. Stejný prostor měl obdržet i třetí favorit, nepřítomný Andrej Babiš. Koncept debaty vysvětlil moderátor hned v úvodu relace: „V první, hlavní a nejdelší části večera budou diskutovat ti, kteří přijali naše pozvání. I té další se budou účastnit všichni. Šestice kandidátů bude moct klást otázky těm, kteří se v průzkumu volebního potenciálu umístili na prvních třech místech.“

Diváci byli již na začátku obeznámeni s tím, že jeden kandidátů pozvání nepřijal. „Do prezidentské debaty byl pozván také kandidát č. 7 Andrej Babiš, ten ale zvolil strategii, že bude vás, diváky České televize, a většinu z vás uchazečů o prezidentský úřad, kteří jste tady v Národním muzeu, ignorovat před prvním kolem volby. Chtěli jsme mu dát prostor představit své vize i kvůli tomu, že zítra by měl soud

vynést rozsudek v jeho dotační kauze, kde mu jako obžalovanému státní zástupce navrhuje tříletou podmínku a deset milionů korun pokuty. Jeho stoleček tedy zůstane prázdný, pokud by si to třeba v následujících dvou hodinách nerozmyslel a nepřijel sem mezi nás,“ uvedl v 5. minutě záznamu moderátor.

V úvodu Martin Řezníček každému z hostů položil lehce kontroverzní dotaz, týkající se jejich kandidatury. Josef Středula měl například odpovědět na to, jak bude v případě zvolení hájit zájmy zaměstnavatelů či živnostníků, proti nimž se jako představitel odborů celý život vymezuje. Jaroslav Bašta byl upozorněn na to, že v kampani slibuje odvolání vlády, což je dle moderátora „s prominutím nesmysl“, a dotázán, zda bude respektovat výsledky prezidentských voleb, když k těm parlamentním respekt nemá. V souvislosti s Markem Hilšerem moderátor poznamenal, že kandiduje již podruhé a stojí v čele hnutí, které sám založil, aby dostával příspěvek od státu. Následně požadoval odpověď na otázku, co významného senátor během posledních čtyř let udělal. O živější diskusi se v této části debaty postaral Karel Diviš, jenž se ostře vymezil vůči trojici favorizovaných kandidátů na prezidenta ČR. *„Má to být pán, který tady měl být a nepřišel? Odpusťte mi jedno ostřejší slovíčko, to je skutečně takový srab, že se bojí přijít do celostátní televize země, které má jednou vládnout? To je pohrdání vámi, vámi, všemi námi, co tady stojíme. Má to být pan generál Pavel, který celý život si hrál na vojáka a ve chvíli, kdy dosáhl svého maxima, tak udělal co? Tak dezertoval do žvanírny, které se říká vojenský výbor NATO. A má to být paní Nerudová? Docela sympatická dáma, ale co udělala, falešně využila LGBT komunity k tomu, aby se vůbec stala kandidátkou.“* Nerudová i Pavel na jeho slova odmítli reagovat s tím, že nebudou na ostatní „házet špínu“.

V 15. minutě záznamu moderátor směřoval na všechny stejný dotaz – koho považují za nejlepšího dosavadního prezidenta České republiky. Jaroslav Bašta jako jediný označil stávající hlavu státu Miloše Zemana, zbytek diskutérů ocenil Václava Havla. Řezníček následně pokládal otázky týkající se Miloše Zemana. Diváci slyšeli například to, v čem by kandidáti v případě zvolení na Zemana navázali, zda by mu doživotně propůjčili Řád Bílého lva, nebo jaký mají názor na prezidentův postoj v kauze Vrbětice a jeho styky s Čínou. Poté měli účastníci diskuze detailněji popsat, jak by se v roli prezidenta projevovali oni. Diviš mj. opět zaútočil na svého protikandidáta Pavla, když zmínil jeho lobbistické zájmy v armádě. V reakci na to Hilšer apeloval na kultivovanou diskusi.

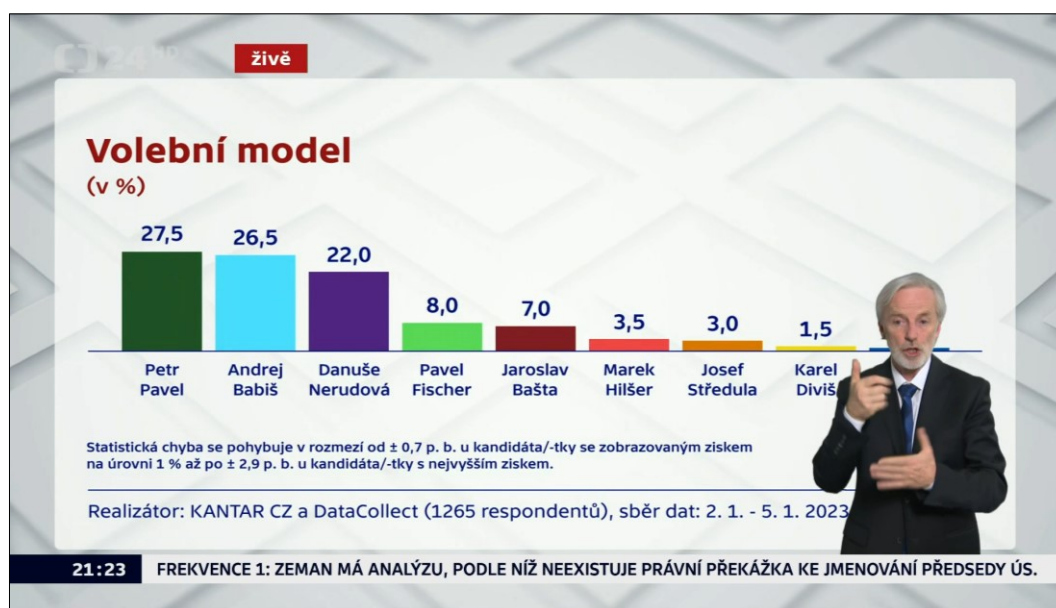
V další části pořadu hosté odpovídali na to, koho volili v posledních volbách do Poslanecké sněmovny PČR. Pavel, Nerudová a Fischer podpořili strany vládní koalice, Středula uvedl, že jako vždy volil ČSSD. Hilšer, Diviš a Zima svoje volební preference neokomentovali, aby zdůraznili nezávislost a nadstranickost prezidentské funkce. Silně protivládní rétoriku zvolil opoziční poslanec za SPD Bašta. První hodinu diskuze uzavřela pasáž věnovaná národovectví. Kandidáti popisovali svůj vztah ke státním symbolům ČR, hrdinským činům občanů apod. Na Petra Pavla moderátor směřoval dotaz, zda je pro něj stejně jako pro většinu veřejnosti nejdůležitějším milníkem v českých dějinách 17. listopad 1989. Po kladné odpovědi moderátor poznamenal, zda v Pavlových slovech není rozpor vzhledem k tomu, že v minulém režimu sloužil. *„Není v tom rozpor. Já jsem rád, že k tomu došlo, a myslím, že tím, co jsem dělal těch 33 let od listopadu, tak že jsem to jasně dokázal,“* odpověděl Pavel.

Druhá polovina pořadu začala příspěvky věnovanými hlavním vizím kandidátů a odkazu, který by po sobě chtěli zanechat. *„Tak já bych chtěl být prezident aktivní, který se bude setkávat s lidmi napříč Českou republikou i se zahraničními partnery. Ty hlavní body, které jsou, to největší bohatství, které máme, je vzdělání, talent a um našich lidí,“* uvedl například Tomáš Zima s tím, že důležitá je zejména podpora českého průmyslu. Poté moderátor obešel hosty, kteří si vylosovali otázku od vyznamenaných

občanů a představitelů nejrůznějších institucí. „Ano, tohleto je poslední otázka, která nebude zodpovězena. Já ji položím sem, na stůlek, kde měl být Andrej Babiš,“ poznamenal Řezníček v souvislosti s nepřítomným kandidátem. Dotazy se týkaly například zahraniční a bezpečnostní politiky, podpory Ukrajiny, motivace státních zaměstnanců, péče o Pražský hrad a zámek v Lánech, jmenování premiéra atd.

V čase 1:22:42 hod od začátku záznamu došlo ke změně konceptu debaty. Více prostoru ve vysílání obdrželi favorité předvolebních výzkumů. „Teď dostanou prostor ti z vás, kteří se v průzkumu volebního potenciálu umístili na prvních třech místech. To ovšem ale neznamená, že vás ostatní z téhle té debaty vylučujeme, v žádném případě. Dostanete možnost se téhle dvojice ptát a samozřejmě diskutovat,“ vysvětlil moderátor Řezníček. Následně představil nejnovější průzkum agentur Kantar CZ a Data Collect z 2. až 5. ledna 2023. „Podle volebního modelu by první kolo prezidentských voleb vyhrál Petr Pavel s podporou 27,5 % hlasů. Druhým v pořadí by byl Andrej Babiš s podporou 26,5 %. Do druhého kola by podle volebního modelu nepostoupila Danuše Nerudová, jejíž podpora dle průzkumu činí 22 % hlasů,“ objasnil moderátor a později doplnil: „Pro tuhle debatu je ale podstatnější volební potenciál jednotlivých kandidátů. Ten ukazuje, kolik by konkrétní kandidát mohl v prezidentských volbách hypoteticky získat, pokud by se k němu přiklonili všichni lidé, kteří jeho volbu zvažují a zároveň, a to je důležitá podmínka, nevylučují svoji účast ve volbách. Nejvyššího potenciálu dosáhl Petr Pavel. Jeho volbu zvažuje 38,5 % potenciálních voličů. S 34,5 % následuje druhá Danuše Nerudová. Třetí nejvyšší potenciál má nepřítomný Andrej Babiš, který má podporu 30,5 % potenciálních voličů.“ Diváci slyšeli i viděli údaje týkající se všech prezidentských kandidátů.

Na začátku speciálního bloku se měli Petr Pavel a Danuše Nerudová vyjádřit k tomu, zda od dalších dvou favorizovaných kandidátů (z trojice Pavel, Nerudová, Babiš) zaznamenali po čas kampaně nějaké „podpásovky“ a co v jejich očích oponenty diskvalifikuje. Kontroverzi spojenou s kandidáty posléze popsal sám moderátor. „*Jak už jsem řekl, každý z trojice kandidátů má svou minulost. Jeden z kandidátů byl členem KSČ, podle rozhodnutí soudu i oprávněně evidovaným agentem StB, je trestně stíhaný a zítra, jak už jsme tady řekli, ho čeká ve věci rozsudek, dále byl vyšetřován za údajné zavlčení svého syna na Krym. A zajímá se o něj také francouzská prokuratura kvůli podezření z finančních podvodů. Další z kandidátů má rovněž minulost v totalitní komunistické straně a aspiroval na rozvědčíka vojenského zpravodajství. No a třetí z kandidátů vedl univerzitu, která čelí podezření z prodeje akademických titulů a z plagiátorství,*“ uvedl Řezníček. Po hostech vyžadoval odpovědi na kritické dotazy, vycházející z Pavlovy komunistické minulosti a podezření z porušování pravidel a obchodování s tituly na Mendelově univerzitě v době, kdy ji vedla Nerudová. V souvislosti s Pavlovou ochotou jmenovat náčelníka Generálního štábu s případnou komunistickou minulostí moderátor poznamenal, zda už nejsme v situaci, kdy by do těchto funkcí měli být jmenováni ti, „*kterí nemají přímou zkušenost s komunistickým režimem tak, že by mu sloužili*“. Vedle toho Nerudová byla po svém vysvětlení problémů na univerzitě suggestivně dotazována, zda neměla reagovat citlivěji a rychleji, a zda nebyl její přístup „*fatální chybou*“.

Poté byli k otázkám či komentářům k favorizovaným kandidátům vyzváni ostatní hosté. Marek Hilšer nabídku odmítl: „*Já se tady necítím být v roli moderátora, protože si myslím, že není dobré rozdělovat prezidentskou debatu na ty, co podle volebních průzkumů mají hodně, a na ty, co mají málo, protože to, řekl bych, neodpovídá rovnému právu...*“ Ještě tvrději reagoval Jaroslav Bašta, který rozdělení diskutérů na základě předvolebních průzkumů nazval segregací. Řezníček s jejich míněním nesouhlasil: „*V žádném případě se, pane Bašto, dovolte, já bych dokončil svou myšlenku, nejedná o žádnou segregaci. Vy jste všichni, kteří tady jste, všech osm, dostali prostor zcela jednotný v Událostech, kde jste byli hosty, živými hosty, kde jsme s vámi strávili den v rámci kampaně. Všichni jste dostali úplně stejný prostor v rámci Interview ČT24, půl hodiny, hodinu a půl jste strávili všichni jednotlivě v rámci Hyde parku, kde vám kladli otázky i ostatní. Česká televize má velmi striktní a jednoznačná, transparentní pravidla pro volební vysílání, pro všechny pořady, které se toho týkají.*“ Následně dostal

slovo Pavel Fischer, jenž upozornil na problémy Andreje Babiše. „*Nejenom stojí před soudem v České republice, ale je vyšetřován z praní špinavých peněz ve Francii. To je vlastně už mezinárodní ostuda,*“ řekl senátor. Osobě nepřítomného předsedy hnutí ANO 2011 věnoval svoji promluvu i Josef Středula. Poznámek, že všichni kandidáti musí odpovídat na nepříjemné dotazy, a proto by bylo fér, aby byly otázky směřované Babišovi rovněž nahlas vysloveny, byť bez odpovědi. „*I my jako Česká televize bychom byli velmi rádi, pokud by se Andrej Babiš téhle debaty zúčastnil, aby neignoroval diváky České televize, aby neignoroval vás jako své spolukandidáty. A pokud by Andrej Babiš postoupil do druhého kola, a doufejme, že souhlasil s duelem, všechny tyhle otázky by tam padly,*“ reagoval moderátor. V závěru této části debaty padly kritické komentáře a dotazy z úst Karla Diviše a Tomáše Zimy. Diviš nesouhlasil s Pavlovým postojem k válce na Ukrajině a ochotou Nerudové přijmout euro. Zima se jako bývalý rektor Univerzity Karlovy ostře vymezil vůči poměrům na Mendelově univerzitě a po Nerudové požadoval vysvětlení týkající se financování vzdělání zahraničních studentů prostřednictvím agentur.

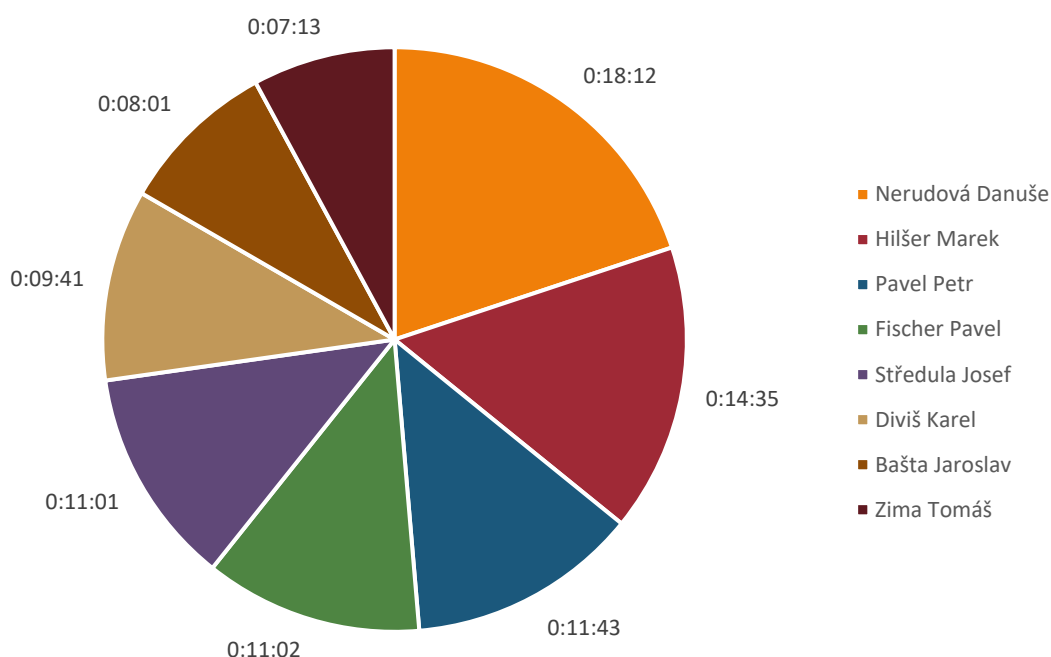
Na samotném konci debaty měli Nerudová a Pavel říci, co by v úřadu prezidenta udělali pro hendikepované občany a jak by se popsali nevidomým či neslyšícím. Následně měli všichni hosté třicet vteřin na závěrečnou výzvu voličům. Josef Středula tento prostor využil k prohlášení, v němž odstoupil z kandidatury na prezidenta. „*Koho chceme jako prezidenta? Komunistického udavače, navíc stojícího aktuálně před soudem? Komunistického rozvědčíka vojenského? Já tedy ne. S tím se nedokážu smířit a nesmím. Proto jsem se rozhodl odstoupit z prezidentské kandidatury a podpořit ve volbě jedinou pro ně přijatelnou kandidátku z vámi favorizované trojice, a to profesorku Danuši Nerudovou,*“ uvedl mj. Středula. Svoji půl minutu obdržel v symbolické rovině i Andrej Babiš. „Ticho Andreje Babiše“, jak moderátor tuto část nazval, trvalo nakonec cca deset vteřin.⁵

Souhrnná stopáž výpovědí přítomných hostů se pohybovala na škále mezi 18:12 min (Danuše Nerudová) a 07:13 min (Tomáš Zima). Konkrétní hodnoty ukazuje graf níže.

---

⁵ Úplný přepis debaty je součástí přílohy.

Graf: Souhrnná stopáž výpovědí jednotlivých kandidátů (hod)

Kratší celková délka výpovědí lékaře a vysokoškolského profesora Tomáše Zimy byla dána zejména jeho specificky úsporným komunikačním stylem. Se svými příspěvky v diskusi jen výjimečně přesáhl jednu minutu, průměrná délka jeho promluvy činila 29 vteřin. Naopak nejdéle hovořila Danuše Nerudová, která měla stejně jako Petr Pavel příležitost vyjádřit se i k tématům určeným pro favority voleb v poslední čtvrtině pořadu. Rozdíl mezi stopáží promluv Nerudové a Pavla (ten mluvil celkem 11:43 min) byl způsoben odlišným stylem vyjadřování. Generál ve výslužbě na otázky odpovídal stručně a často plně nevyužil čas, který měl k dispozici. Poměrně dlouho ve vysílání hovořil i Marek Hilšer (14:35 min). Navzdory téměř stejnému počtu samostatných promluv, jako měl Tomáš Zima (v případě Zimy to bylo 15, u Hilšera 16), dosáhl senátor dvojnásobné stopáže. Opět lze konstatovat, že důvodem je rozdílný způsob komunikace. Průměrná délka Hilšerovy promluvy činila 55 vteřin. Senátor mluvil rozvázněji a několikrát se zevrubněji vyjádřil ke konceptu diskuze a jejímu vedení.

Moderátor Řezníček na hosty směřoval celkem 168 dotazů či poznámek, z nichž 72 bylo doplňkových (moderátor opakově položil otázku, doplňoval či opravoval hosta nebo mu umožnil reagovat na oponenta). Nejvíce jich směřovalo k Danuši Nerudové (34), dále k Petru Pavlovi (29) a Jaroslavu Baštovi (26). Ostatní kandidáti obdrželi mezi 14 (Karel Diviš) a 17 (Pavel Fischer) dotazy a připomínkami. Bašta v tomto směru vynikal zejména proto, že moderátor v jeho případě často opakoval dosud nezodpovězenou otázku a snažil se poslance přimět k odpovědi. Větší počet komentářů na adresu Nerudové a Pavla lze opět vysvětlit tím, že dotyční kandidáti byli na rozdíl od ostatních zapojeni do speciální části diskuze. Nutno dodat, že nemálo bonusových dotazů, které tímto způsobem dvojice obdržela, vykazovalo jistou míru polemičnosti. Moderátor akcentoval kontroverzní témata a k hostům se vyjadřoval kriticky. Doplňme, že nejvíce polemických dotazů a poznámek směřoval moderátor k Nerudové (5), dále k Pavlovi a Baštovi (4). Více či méně kritické výpovědi mířily v řádu jednotek na

všechny zúčastněné hosty vyjma Karla Diviše. Naprostá většina výpovědí moderátora však byla neutrálního charakteru (150 ze 168). Obecně lze říci, že hosté měli dostatek prostoru k prezentaci vlastního programu i reakcím na kritické připomínky moderátora i ostatních diskutérů. Pakliže moderátor někomu z nich položil jiný dotaz, měl respondent zároveň možnost vyjádřit se i k původnímu tématu.

Stížnosti na pořad

Rada v souvislosti se *Superdebatou* na ČT obdržela řadu diváckých stížností (č. j. RRTV/544/2023-vra; RRTV/545/2023-vra; RRTV/553/2023-vra; RRTV/554/2023-vra; RRTV/558/2023-vra; RRTV/595/2023-vra; RRTV/597/2023-vra; RRTV/603/2023-vra; RRTV/616/2023-vra; RRTV/653/2023-vra; RRTV/654/2023-vra; RRTV/822/2023-vra; RRTV/826/2023-vra, duplicitně RRTV/827/2023-vra; RRTV/838/2023-vra; RRTV/839/2023-vra; RRTV/841/2023-vra; RRTV/847/2023-vra; RRTV/1208/2023-vra). Stěžovatelé č. j. RRTV/553/2023-vra; RRTV/554/2023-vra; RRTV/597/2023-vra; RRTV/654/2023-vra; RRTV/841/2023-vra upozorňovali na údajně neprofesionální a tendenční přístup moderátora např. v situaci, kdy oznamoval nepřítomnost jednoho z kandidátů, Andreje Babiše. Předmětem stížností č. j. RRTV/822/2023-vra a RRTV/826/2023-vra (duplicitně RRTV/827/2023-vra) byla dramaturgie pořadu, údajné porušení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb. a Kodexu ČT. Pisatel č. j. RRTV/558/2023-vra kritizoval údajnou nevyváženost diskuze a separaci kandidátů („*Na základě průzkumu byli favorizováni dva přítomní kandidáti na prezidenta. Tato separace odebrala ostatním kandidátům prostor a jak sami kandidáti podotkli, došlo k nepřípustné separaci,*“ uvádí pisatel). Podobně hovořili stěžovatel č. j. RRTV/545/2023-vra, jenž poukázal na kandidáty „první a druhé kategorie“, stěžovatelka č. j. RRTV/544/2023-vra, kritizující údajně neobjektivní a diskriminující pojetí pořadu, a stěžovatel č. j. RRTV/595/2023-vra, který upozorňoval na ovlivňování voleb. „*Tímto se veřejnoprávní televize dopouští trestného činu omezování svobody a práva v předvolební kampani se svobodně vyjádřit k problematice a kandidatuře na úřad prezidenta ČR,*“ uvedl stěžovatel č. j. RRTV/603/2023-vra. O nutnosti omluvy znevýhodněným kandidátům ze strany ČT hovořila pisatelka č. j. RRTV/616/2023-vra. Stěžovatel č. j. RRTV/653/2023-vra své podání koncipoval jako kritiku nedodržování Kodexu ČT, zejména v bodech týkajících se nestrannosti média a moderátora. Stěžovatel č. j. RRTV/839/2023-vra prý chápe, že „*komerční televize mají v této oblasti volnější ruce, ale veřejná televize by, dle mého chápání zákona, neměla takto postupovat*“. Jedním ze stěžovatelů bylo i hnutí SPD, které poukazovalo na zvýhodnění kandidátů Petra Pavla a Danuše Nerudové a údajné porušení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. (č. j. RRTV/847/2023-vra). V následujících odstavcích budou tyto stížnosti analyticky vyhodnoceny.

První skupina stěžovatelů kritizuje údajně tendenční a neprofesionální přístup moderátora Martina Řezníčka, který měl vystupovat zaujatě a dehonestovat nepřítomného Andreje Babiše. Monitoring prokázal, že moderátor skutečně na několika místech Babiše zmiňoval a hovořil o tom, že se politik rozhodl před prvním kolem volby ignorovat diváky České televize a většinu z uchazečů o prezidentský úřad. Stalo se tak v momentech, kdy představoval hosty debaty a reagoval na tvrzení Josefa Středuly o tom, že se Andrej Babiš vyhýbá diskuzím a nepříjemným dotazům. Nebylo však zaznamenáno primárně dehonestující tvrzení ze strany moderátora. O „pohrdání“ občany nehovořil Řezníček (jak uvádí pisatel č. j. RRTV/554/2023-vra), nýbrž Karel Diviš. Rovněž nelze přistoupit na argument, že se moderátor dopustil dehonestace a aktivismu, jelikož zdůrazňoval problémy spojené s Babišem (např. jeho trestní stíhání). Moderátor pouze uvedl objektivně známá fakta a stejně jako u ostatních hostů poukázal na kontroverzní stránku politika a jeho kandidatury. Rozdíl byl v tom, že Babiš nevyužil prostor ve vysílání

k tomu, aby veřejnosti sdělil vlastní stanovisko. Důkazem, že o jeho přítomnost a vyjádření Česká televize stála, bylo nejen opakované pozvání do diskuze, ale i vyložená otázka či „ticho Andreje Babiše“, tedy prostor, který měl Babiš k dispozici, ačkoliv se debaty neúčastnil.

Současně je nezbytné připustit, že se moderátor na několika místech dopustil sugestivních či jízlivých otázek, nadsázky a lehce ironických komentářů. Mezi tyto výpovědi můžeme zařadit jeho slova o ignorování diváků ČT či poněkud teatrální pojmenování ticha v závěru pořadu. Tyto momenty však považujeme za dílčí pochybení moderátora a ukázkou jeho ne vždy profesionálního přístupu, nikoliv důkaz porušení zákona. Dle nálezu I.ÚS 4035/14 ze dne 30. 1. 2018, „*právo každého vyjadřovat své názory zahrnuje i právo na jejich vyjádření humornou formou, s přiměřenou měrou nadsázky či ironie. Toto právo se vztahuje na veřejnoprávní média a tím spíše i média soukromá*“.

Druhá skupina pisatelů své podání koncipovala jako stížnost na pojetí diskuze, v níž obdrželi nadstandardní prostor favorité voleb podle prezentovaného volebního průzkumu agentur Kantar CZ a Data Collect (z přítomných kandidátů se jednalo o Danuši Nerudovou a Petra Pavla, nicméně v trojici vedoucích kandidátů figuroval i Andrej Babiš). Stěžovatelé hovoří o nevyváženosti vysílání, favorizaci určitých kandidátů, nepřijatelné separaci a v konečném důsledku ovlivňování výsledků voleb.

Připomeňme ustanovení § 31 zákona č. 231/2001 Sb., která měla být dle některých pisatelů porušena:

„Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů“ (odst. 2),

„provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě“ (odst. 3).

Jak vyplývá z popisu pořadu výše, část věnovaná favoritům voleb trvala cca 30 minut. Během této doby Petr Pavel a Danuše Nerudová obdrželi 9, ve druhém případě 10 hlavních dotazů, týkajících se podpásovek v kampani, kontroverzí spojených s jejich osobami a přístupem k hendikepovaným. Bez těchto otázek navíc směřovalo na dvojici srovnatelné množství výpovědí moderátora jako na všechny ostatní. Je tedy zřejmé, že rozdíl v konečném množství způsobila právě tato speciální část debaty, nikoliv soustavné favorizování některých hostů v průběhu celého pořadu.

Pavel i Nerudová měli objektivně více příležitostí vyjádřit se k probíraným otázkám a oslovit potenciální voliče. Přesto nelze pouze na základě této skutečnosti tvrdit, že provozovatel prokazatelně porušil zákon o vysílání, resp. zásady objektivity a vyváženosti, které jsou v něm zakotveny. Z analytického hlediska jsou důležité i další faktory. Zaprvé, v konečném důsledku byla souhrnná stopáž výpovědí diskutérů ovlivněna jen částečně. Danuše Nerudová sice dosáhla na 18 minut oproti průměrným 11,5 minutám, Petr Pavel však mluvil pouze necelých 12 minut a ocitl se tak na třetím místě po Marku Hilšerovi. Zadruhé, není důležité jen kvantitativní hledisko, ale také kvalitativní. Dvojice ve speciální půlhodině obdržela několik polemických dotazů a poznámek, a to jak ze strany moderátora, tak ostatních hostů. Pozornost, která jim byla věnována, měla pozitivní i negativní konotace. Zatřetí, k předestřeným tématům nehovořila pouze dvojice favoritů. I ostatní měli možnost říci svůj názor, směřovat k favoritům otázky a komentáře nebo se dokonce proti pojetí diskuze vymezit (což se v pořadu také několikrát stalo). Začtvrté, výše citované ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.

hovoří o přihlednutí k reálnému postavení v politickém a společenském životě. Toto postavení reflektují mj. volební průzkumy, na nichž bylo rozdělení diskutérů přiznaně založeno⁶. Zapáté, v pořadu sice došlo k jakési „debatě v debatě“, nejednalo se však o absolutní separaci kandidátů ve smyslu jejich vyloučení z pořadu. Z výše popsaných důvodů se domníváme, že zvolenou formou pořadu nedošlo k porušení zákona o vysílání, resp. ustanovení § 31 odst. 2 a 3 tohoto zákona, týkajících se objektivit a vyváženosti.

Na závěr se vyjádříme k několika dílčím stížnostem, které byly součástí doručených podání. Rada nemá pravomoc dozorovat dodržování Kodexu ČT, nařizovat provozovateli omluvu nebo vést stíhání za údajný trestní čin omezování svobody. Doporučujeme o tom příslušné stěžovatele informovat.

Monitoring neodhalil skutečnosti, které by prokazatelně vedly k podezření na porušení zákona.

2.3. Prezidentský duel

Prezidentský duel kandidátů na post prezidenta České republiky byl uveden na programech ČT1 a ČT24 dne 22. ledna 2023 ve 20:10 hodin, tedy necelý týden před konáním druhého kola prezidentských voleb. Debaty se zúčastnili Petr Pavel a Andrej Babiš (ANO). První ze jmenovaných získal v prvním kole 35,40 % hlasů, druhý 34,99 %. Moderace se ujal Martin Řezníček.

Celková délka pořadu činila 1:56:17 hodin. Hosté diskutovali o nejrůznějších aspektech prezidentské funkce, vlastní profesní minulosti, ekonomických a sociálních tématech. Rovněž vyjadřovali své názory na domácí i zahraniční politiku České republiky.

Hned v úvodu pořadu byli diváci obeznámeni s tím, že Andrej Babiš původně nemínil do diskuze přijít, resp. svoji účast v pořadu České televizi nepotvrdil a dostavil se až na poslední chvíli. „*Pane Babiši, o*

⁶ Doplňme, že stejná trojice kandidátů figurovala na předních příčkách volebních průzkumů agentur Median, STEM, Ipsos aj., tedy nejen v průzkumu Kantar CZ a Dala Collect, který prezentovala Česká televize.

tom, že přijdete, vím několik desítek sekund, doslova jste nás překvapil, když jste tak dlouho odmítal účast v České televizi. Co vás přimělo změnit názor?“ otázal se moderátor. Kandidát a předseda hnutí ANO 2011 změnu postoje vysvětlil návštěvou bohoslužby, na níž pražský arcibiskup Jan Graubner (Babiš použil nesprávné pojmenování kardinál) vyzval lidi, aby začali myslet jinak, mluvili o pravdě, lásce a spravedlnosti. „A ještě to dořeknu, že odpouštím České televizi všechny ty léta různých informací o mně,“ dodal Babiš. Následovala první ostřejší část diskuze, v níž se kandidáti vyjadřovali k předvolební kampani a souvisejícím kontroverzím.

Petr Pavel měl odpovědět na otázku, zda před volbami zaznamenal nějakou nefér hru. Řekl, že je to v podstatě „jeden nefér útok za druhým“. Jako příklad uvedl Babišovy předvolební billboardy, na nichž protikandidát hlásal, že nezavleče Česko do války, protože je diplomat, ne voják. Generál ve výslužbě se proti tomuto výroku razantně ohradil a označil jej za zneužití přirozených obav lidí z války. Babiš dostal možnost se za volební heslo omluvit, ale neučinil tak. Naopak trval na svém a mj. argumentoval příspěvkem na sociální síti Twitter z března 2022, kde Pavel vyjádřil přesvědčení, že by NATO mohlo nabídnout vojáky k zabezpečení evakuačních koridorů a ochraně civilistů na Ukrajině. Poté se oba pánové dohadovali o tom, jaký je rozdíl mezi humanitární pomocí a vysláním vojáků do boje. Babiš zdůrazňoval, že chce mír, kdežto vláda a Pavel hovoří o válce. Moderátor připomněl Pavlovo tvrzení, že bude usilovat o to, aby nebyla válka, Babiš však přesto hlásá, že „generál nevěří v mír“. „Proč lžete, pane Babiši?“ otázal se Řezníček v 7. minutě záznamu. „Proč bych lhal?“ ohradil se Babiš. Aby podpořil své výroky, upozornil na schůzku Petra Pavla jako tehdejšího předsedy vojenského výboru NATO s náčelníkem ruského generálního štábu Valerijem Gerasimovem, která se konala v období po anexi Krymu. „Bylo to právě proto, že mi jde o mír. V rozporu s tím, co říkáte. Protože vždycky je lepší jednat než válčit,“ uvedl Pavel s tím, že k jednání měl pověření třiceti členských států. V souvislosti se schůzkami s prorusky orientovanými lidmi moderátor připomněl Babišova nedávná setkání s Jaroslavem Foldynou (SPD) a Josefem Skálou (KSČM). Babiš měl vysvětlit, o čem s nimi jednal. Přestože moderátor položil otázku opakovaně, politik na ni neodpověděl, naopak se ohrazoval, že jej moderátor nenechá domluvit. „Já kandiduju proto, abych zastupoval všechny občany České republiky,“ uvedl nakonec s tím, že jednání neznamená souhlas s něčím postojem. Rovněž podotkl, že nevidí rozdíl mezi Pavlem a Skálou, jelikož „oba vítali invazi v roce 1968“, a že Pavel udal svoje kamarády, kteří invazi odsuzovali. Jeho protivník v diskuzi toto tvrzení označil za naprostou lež. V rámci slovní přestřelky Babiš mj. zmínil, že chce taky dostat prostor, přestože chápe, že „Česká televize už má vybraného kandidáta“.

Následující čtvrt hodina byla věnována prezidentským pravomocem a jejich využití současným prezidentem Milošem Zemanem. Hosté diskutovali o milosti, kterou Zeman udělil Janě Nečasové, a potenciálních abolicích pro prezidentovy blízké spolupracovníky. Dále pánové odpovídali na to, zda by v případě zvolení požadovali na Hradě audit (oba se shodli na tom, že ano), a jaký mají názor na kauzu výbuchů muničních skladů ve Vrběticích. Dílčím tématem byl postoj obou kandidátů k vládě. V souvislosti s aktuálním hlasováním o nedůvěře, které vyvolalo hnutí ANO, chtěl Řezníček vědět, jak by se kandidáti zachovali v případě padnutí vlády. Babiš opakovaně neodpověděl na otázku, koho by pověřil sestavením nové vlády. Kritizoval kroky současného premiéra a ministrů a několikrát uvedl, že „pětikoalice ovládá všechno“. Pavla označil za vládního kandidáta, jelikož jej koalice SPOLU jako jednoho ze tří před volbami otevřeně podpořila. Ten se proti tomu ohradil a uvedl, že s touto logikou by byl Babiš kandidátem Hradu a KSČM. V čase 0:23:58 hod od začátku záznamu položil moderátor Pavlovi sugestivní dotaz, zda „ukázala tato situace, že prezident může být ve složité situaci, když je zároveň šéfem nejsilnější strany ve Sněmovně“. Následně se strhla slovní přestřelka, v níž se oba hosté vzájemně obviňovali ze lži či strašení občanů. „Já myslím, že už byste toho mohl nechat a začít se bavit

jako dospělý člověk,“ apeloval Pavel a připomněl, že předchozí Babišova vláda zemi významně zadlužila. V rámci dohadů Babiš uvedl: *„Škoda, že tady nemáte časomíru, abychom věděli, kdo jak dlouho mluvil.“* Moderátor reagoval slovy, že to by pro něj nebylo úplně výhodné. Následně byli oba diskutéři vyzváni k tomu, aby uvedli jedno téma, které považují za nejdůležitější, a jak by k němu jako prezidenti s určitými pravomocemi přistoupili. Oba hovořili o inflaci.

Ve 34. minutě záznamu moderátor nastolil téma komunistické minulosti přítomných kandidátů. *„Jak byste vysvětlil mladým lidem, že je rozdíl mezi StB, kde jste evidován jako agent, a zároveň komunistickou vojenskou rozvědkou, jejímž příslušníkem a potom jejíž kurz zpravodajský absolvoval pan Pavel?“* dotázal se moderátor Babiše. Navzdory tomu, že ve vysílání zazněly Babišovy vlastní citace z minulosti, týkající se fungování StB, politik svoji roli agenta razantně odmítl a zdůraznil, že v této souvislosti vyhrál tři soudní líčení. Naopak upozorňoval na minulost Petra Pavla, jehož nepřímou nazval „nomenklaturním kádrem“. Pavel byl moderátorem dotazován obdobně. Odpověděl, co bylo obsahem zpravodajského kurzu, jehož se účastnil, a popsal své další aktivity před revolucí. S označeními komunistického rozvědčíka a nomenklaturního kádra, jež mu přisoudil jeho oponent, důrazně nesouhlasil. Oba následně zhodnotili polistopadový vývoj české společnosti.

Závěr první hodiny pořadu patřil tématu války na Ukrajině. Moderátor chtěl po diskutérech vědět, zda *„mají mít Ukrajina a její obyvatelé podporu Česka, i kdyby to znamenalo snížení komfortu pro Čechy“*. Zatímco Babiš uvedl, že není důvod snižovat komfort Čechům, jelikož podporovat lze všechny současně, podle Pavla by *„solidarita měla fungovat i za cenu toho, že si dočasně snížíme vlastní komfort“*. Rovněž podotkl, že je to i naše válka, jelikož se nás týká. V souvislosti s pomocí českým občanům uvedl: *„Mnohokrát jsem vládu kritizoval za to, že její pomoc není dostatečně adresná a že nepřichází včas, ale to neznamena, že bychom neměli zároveň s tím řešit pomoc Ukrajině.“* Přestože to tak vypadalo, postoje obou kandidátů se v zásadě až tak nelišily. Jeden zdůrazňoval, aby česká vláda při pomáhání Ukrajině nezapomínala na Čechy, druhý apeloval, aby se nepomáhalo jen Čechům, ale i Ukrajincům.

V čase 0:52:03 hod od začátku záznamu moderátor přednesl dotaz, zda má Česko poslat vojáky do otevřeného konfliktu v případě útoku na Polsko nebo pobaltské státy. Babiš odpověděl, že určitě ne, že *„je potřeba mluvit o míru“*. Na svojí odpovědi trval i potom, co moderátor otázku několikrát zopakoval, upřesnil ji a upozornil na závazky vyplývající ze členství České republiky v NATO. *„Vy chcete válku? Ono to vypadá, že vy dva chcete válku! Já nechci válku,“* opakoval Babiš. Vedle toho Pavel zevrubně popsal, jak NATO funguje, a řekl, že dle článku 5 Severoatlantické smlouvy, *„je-li kterýkoliv ze členů napaden, tak ty ostatní mu přijdou na pomoc“*. Posléze měli oba vysvětlit to, jak by se chovali ve funkci vrchního velitele ozbrojených sil.

Po zahraniční politice byly diskutovány otázky související se situací v tuzemsku. Diváci měli možnost vyslechnout si názory kandidátů ohledně zvyšování daní, znovuzavedení superhrubé mzdy, protiinflační politiky České národní banky apod. Diskutována byla rovněž sociální témata, jako jsou problémy mladé generace, postavení žen ve společnosti a domácí násilí. Pavel vyzdvihl potřebu reformy vzdělávacího systému, otázky menšin a životního prostředí. Uvedl, že Hrad by měl být otevřenější a mladou generaci přizvat k diskuzi. Babiš by mladé lidi motivoval, aby založili rodinu, prosazoval kvalitní vzdělávání, dostatek místa ve školách a dostupné bydlení. Co se týče role žen a jejich zaměstnanosti, kvóty pro obsazování ve firmách ani jeden z diskutérů nepodpořil. V souvislosti s Istanbulskou úmluvou se však jejich postoje markantně lišily. Pavel vyslovil potřebu ratifikace úmluvy, zatímco Babiš ji označil za nesmysl a apeloval spíše na změnu české legislativy.

Dalším tématem diskuze byly kroky současného prezidenta Miloše Zemana. Hosté měli odpovědět na otázku, jak by v případě zvolení reagovali, kdyby Zeman dopředu jmenoval předsedu Ústavního soudu. Následně okomentovali deset let Zemanova působení. Pavel mu vyčetl, že Česko navenek zdiskreditoval proruskými a pročínskými postoji, zemi vnitřně rozdělil a znevážil prezidentský úřad. Babiš byl v tomto ohledu zdrženlivější. Přestože by prý ve funkci dělal všechno jinak než jeho předchůdce, nedovolil si jej hodnotit. Na otázku, v čem by chtěl na Zemana navázat, Babiš reagoval oceněním prezidentovy ekonomické diplomacie, návštěv regionů a rétorického umu.

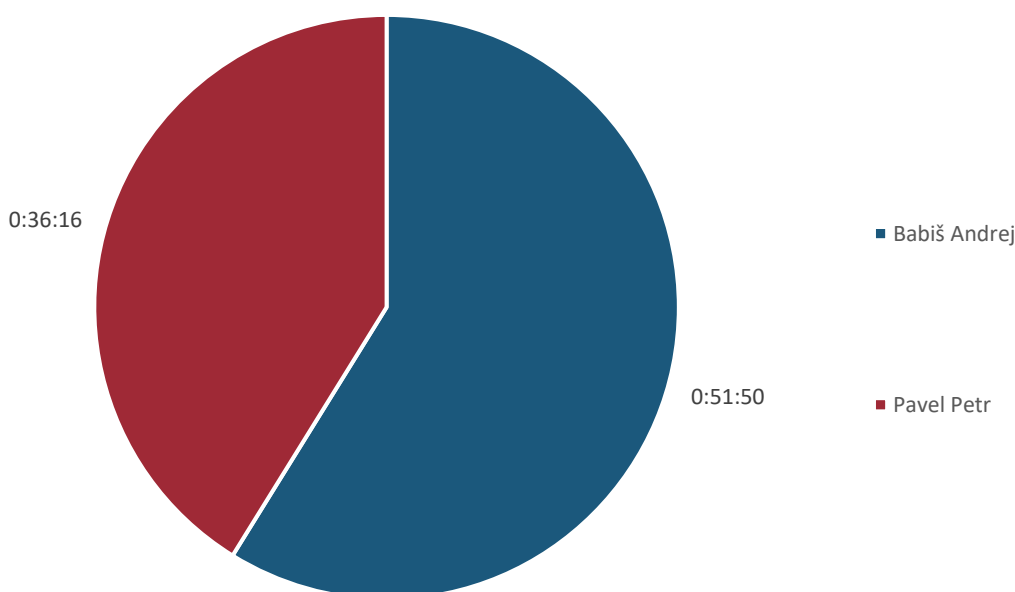
Poté moderátor Řezníček přednesl téma rozdělení společnosti. Uvedl, že „podle sociologického průzkumu by 57 % lidí dalo přednost vládě pevné ruky“, a že „hodnotový žebříček lidí se evidentně mění“. Babiš se ve svém komentáři zaměřil na to, kdo společnost podle něj ve skutečnosti rozděluje. „Já nevím, když by se stal pan Pavel prezidentem, tak ano, to by se potvrdilo, že ta společnost bude rozdělená, protože pan Pavel mluví o voličích, kteří volí mě, velice negativně, že jsou nedemokratický, takže pokud by pan Pavel chtěl něco udělat pro tuto zemi, tak by měl se vzdát kandidatury. A měl by nechat to místo pro mě, který bych reprezentoval ty tři miliony lidí, a pan Fiala reprezentuje tu druhou polovinu. A potom by mohlo nastat to, že ta společnost přestane být rozdělena. Protože pokud já se nestanu prezidentem, tak ty lidi nebudou mít žádné zastání, nebudou mít žádnou naději, že někdo se o to bude snažit,“ uvedl Babiš. Moderátor reagoval slovy o tom, že poslanci, potažmo členové vlády, byli zvoleni v demokratických volbách, a odrážejí tedy vůli lidu. Na předsedu hnutí ANO směřoval několik polemických poznámek, mj.: „Vy jste nazval voliče PirSTANu a koalice SPOLU nacisty a fašisty. Tohle je způsob, jak přispět ke spojování?“ Babiš uvedl, že se za toto označení omluvil, a že bylo proneseno v určitém kontextu. S odkazem na Babišovy další výroky moderátor pokračoval v kritickém duchu a požadoval konkrétní odpovědi na to, jak politik plánuje společnost spojovat. Babiš zopakoval, že jako představitel opozice bude v roli prezidenta zastupovat všechny občany a komunikovat s vládou, která reprezentuje jen určitý výsek občanů. „Pan Babiš tady mluví o tom, že by chtěl být prezidentem všech, ale 60 % občanů téhle země by vás za žádných okolností nevolilo, a to vy moc dobře víte, že to tak je. Takže, kdybyste se stal prezidentem, tak máte okamžitě proti sobě většinu národa, takže byste asi těžko

mohl být prezidentem všech. Navíc, myslím si, že to, co jste řekl, že někdo označil vaše voliče jako nedemokratické, to jenom vkládáte do úst, nic takového nikdo neřekl," reagoval Pavel. Následně se strhla názorová přestřelka, v níž na sebe hosté vzájemně reagovali a skákali si do řeči. Moderátor jejich interakci nepřerušoval. Téma bylo ukončeno otázkou na ochotu kandidátů jednat s extrémisty a s KSČM.

V závěru pořadu pánové v krátkosti objasnili, kam by vedly jejich první zahraniční cesty, zda by jako prezidenti jezdili vozem české výroby, jakým způsobem by podporovali tuzemský průmysl na svých cestách do zahraničí, a kam by se jejich budoucnost ubírala v případě nezvolení. Na úplném konci měli hosté třicet vteřin na to, aby skrze televizní obrazovky oslovili potenciální voliče.⁷

Souhrnnou stopáž výpovědí přítomných hostů znázorňuje graf níže. Promluvy Andreje Babiše činily celkem 51:50 min, u Petra Pavla to bylo 36:16 min (tedy zhruba 59 % ku 41 % souhrnné stopáže výpovědí obou hostů).⁸

Graf: Souhrnná stopáž výpovědí jednotlivých kandidátů (hod)

Ačkoliv se délka promluv obou respondentů pohybovala v řádech desítek minut, z grafu je patrné, že Babiš v relaci hovořil o poznání déle, a to v rozporu s vlastním přesvědčením, které vyjádřil v čase 0:31:58 hod od začátku záznamu. Lze konstatovat, že pro tuto skutečnost existuje několik důvodů. Předně je třeba vyzdvihnout odlišný komunikační styl obou kandidátů. Pavel se v diskuzních pořadech dlouhodobě projevuje úsporněji, na otázky odpovídá stručně a věcně. To se ostatně potvrdilo i

⁷ Úplný přepis debaty je součástí přílohy.

⁸ Jedná se o promluvy, jejichž autory bylo možné identifikovat. Do stopáže nejsou započítány nesrozumitelné pasáže, kdy mluvilo více lidí najednou, tedy cca 23 vteřin záznamu.

v debatě kandidátů před prvním kolem⁹, kde, ač dostal více prostoru než většina ostatních hostů, tento prostor ne vždy plně využil. Naopak Babiš v *Prezidentském duelu* často z odpovědi uhýbal, vracel se k jiným tématům a obecně své postoje vysvětloval obsírněji. S tím souvisí i další z faktorů, a tím je počet otázek a připomínek, které moderátor Martin Řezníček na hosty směřoval. Jelikož poslanec nebyl schopen v řadě případů odpovědět přímo, moderátor své dotazy neustále opakoval a upřesňoval. Trvalo tedy déle, než se Babiš dobral k odpovědi. Moderátor formuloval celkem 226 dotazů či poznámek k hostům, z toho 129 bylo klasifikováno jako doplňkových (opakoval položenou otázku, doplňoval či opravoval hosta nebo mu umožnil reagovat na oponenta). Zatímco na Pavla směřovalo 61 výpovědí moderátora, na Babiše to bylo 165 výpovědí, z toho celých 111 bylo doplňkových (Pavel obdržel pouze 18 doplňkových dotazů a připomínek). Je zřejmé, že promluvy moderátora i doba, po kterou Babiš hovořil, nevypovídají ani tak o protežování daného respondenta, jako spíše o jeho specifickém stylu vyjadřování. Níže uvádíme konkrétní příklady popsaného jevu.

53. min – Moderátor se ptá, zda by mělo Česko poslat vojáky do otevřeného konfliktu v případě útoku na Polsko či pobaltské státy. Andrej Babiš nejprve nechápe dotaz, posléze několikrát prohlásí, že nechce válku. Moderátor otázku opakuje či upřesňuje celkem sedmkrát, nakonec Babiš uvádí: „*Ne, určitě ne, já chci mír, nechci válku. A v žádném případě bych neposílal naše děti a děti našich žen do války.*“ Poté, co moderátor připomene kolektivní obranu NATO a s důrazem na slovo „pokud“ opět opakuje otázku, Babiš stále trvá na svém. Nařkne Pavla a moderátora z toho, že chtějí válku, dotaz označí za absurdní, k otázce pomoci spojencům v případě potenciálního napadení se nevyjádří. Pavel na stejnou otázku odpoví napoprvé. O pár minut později se moderátor dotazuje, jak by kandidáti vykonávali funkci velitele ozbrojených sil. Babiš místo odpovědi hovoří o Pavlovi, upozorňuje na to, že na Hradě nepotřebujeme vojáka a na dotaz moderátora, zda ví, jak zněla původní otázka, nedokáže odpovědět. I po zopakování otázky nemluví k věci. Uvádí, že v roli premiéra navýšil rozpočet na obranu, že se zná dlouho s ministryní obrany Janou Černochovou (ODS), že *Pavel „uráží generála Procházku, generála Šnajdárka a další lidi,*“ apod.

74. min – Moderátor upozorňuje na problémy mladé generace a dotazuje se, jak by kandidáti v roli prezidenta daná témata nastolovali a mladým lidem úřad přiblížili. Pavel hovoří o otevřené komunikaci, organizaci seminářů, stáží, dnech otevřených dveří, simulaci summitů EU, OSN apod., to vše pod záštitou prezidenta. Babiš namísto toho akcentuje, že mladá generace potřebuje kvalitní vzdělávání, zaměstnání a bydlení. Po poznámce moderátora, že to jsou úkoly spíše pro premiéra, ale jeho zajímá, co by v této věci Babiš činil jako prezident, politik odpovídá, že by tlačil na vládu, aby realizovala potřebné změny. Po opakovaném dotazu moderátora, jak chce zaujmout mladé voliče jako možný budoucí prezident, Babiš opět odbíhá od tématu a připomíná navýšení kapacity na lékařských fakultách za jeho vlády či úspěchy společnosti Agrofert.

87. min – Otázku, jestli by kandidáti podepsali novelu trestního zákoníku, pokud by úžeji vymezovala pojem znásilnění (tzn., že trestný by byl i skutek s absencí souhlasu), moderátor Babišovi opakuje či upřesňuje čtyřikrát, ten však stejně není schopen poskytnout přímou odpověď. Vedle toho Pavel odpovídá jednoduchou větou: „*Já bych takovou novelu podepsal.*“

Tyto momenty ilustrují, jak komunikace mezi moderátorem a hosty fungovala, a vysvětlují, z jakého důvodu předseda hnutí ANO v debatě určitým způsobem dominoval.

---

⁹ Analýzu *Superdebaty*, odvysílané 8. 1. 2023 na programech ČT1 a ČT24, má Rada v rámci monitoringu předvolebního vysílání taktéž k dispozici.

Stížnosti na pořad

Rada na debatu prezidentských kandidátů před druhým kolem voleb obdržela několik diváckých stížností (č. j. RRTV/1098/2023-vra; RRTV/1115/2023-vra; RRTV/1124/2023-vra; RRTV/1208/2023-vra). Většina stěžovatelů kritizovala údajně zaujatý přístup moderátora k jednomu z kandidátů, Andreji Babišovi. Stěžovatel č. j. RRTV/1115/2023-vra naopak tvrdil, že „Česká televize se dostatečně nedistancovala od převážně lživých prohlášení a protiprávních pomluv a obvinění ze strany Andreje Babiše“. Níže budou tyto stížnosti analyticky vyhodnoceny.

Tři pisatelé poukazují na údajně zaujatý přístup moderátora k Andreji Babišovi a pořad označují za neobjektivní a nevyvážený. Moderátor měl stranit Petru Pavlovi, Babišovi naopak neustále skákat do řeči a dehonestovat jej upozorňováním na jeho kontroverzní minulost.

Ustanovení § 31 zákona č. 231/2001 Sb. říká:

„Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů“ (odst. 2),

„provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě“ (odst. 3).

Dle pisatelů mělo dojít k porušení zásad objektivity a vyváženosti skrze polemický přístup moderátora k Andreji Babišovi. Analýza ukázala, že moderátor hostům pokládal v naprosté většině neutrální dotazy. Polemických výpovědí Řezníček formuloval pouze 31 z celkových 226. Většina z nich mířila na Babiše. Nejednalo se však o bezdůvodně útočné komentáře, nýbrž poznámky, kterými moderátor upozorňoval na nepravdivá či nepřesná tvrzení a vzájemně si odporující výroky. Vysoká míra kritičnosti byla zaznamenána např. v úvodní části, kdy moderátor Babiše nařkl ze lži, jelikož v rozporu s explicitní výpovědí Pavla hlásal, že bývalý armádní generál touží po válce. Polemické byly rovněž výpovědi týkající se Babišovy minulosti před rokem 1989. Moderátor např. uvedl, že neexistuje žádný výrok soudu, který by zpochybňoval to, že je Babiš stále evidován jako agent StB. Dále upozorňoval na Babišova vlastní slova v *Show Jana Krause* z roku 2011, kde politik o aktivitách v StB hovořil, ale nyní je zapírá. Ohledně zadlužení ČR přes Babišův nesouhlas zase podotkl: „*Pane Babiši, je pravda, že Česko patří mezi jednu z nejrychleji se zadlužujících zemí v Evropské unii. To je pravda. Podívejte se do statistik, je to všem dostupné černé na bílém.*“

Co se týče skákání do řeči, pisatelé ve stížnostech částečně přebírají rétoriku Andreje Babiše, který se v analyzované relaci mnohokrát ohradil, že nemá dostatek prostoru k odpovědi (např. v časech 0:10:51, 0:11:30, 0:12:48, 0:15:54, 0:29:08, 0:31:44, 0:48:48 hod od začátku záznamu). To ovšem monitoring nepotvrdil. Oba hosté měli možnost vyjádřit svoje postoje ke všem prezentovaným tématům a reagovat jeden na druhého i otázky moderátora. Jak bylo popsáno výše, Řezníček Babiše přerušoval zejména tehdy, když politik neodpovídal na položené otázky nebo překrucoval fakta. Babiš navíc hovořil o cca 15 minut déle než druhý diskutér, času k vyjádření vlastního stanoviska měl tedy dostatek. Skutečnost, že Petr Pavel nebyl přerušován tak často jako Andrej Babiš, lze vysvětlit tím, že na otázky odpovídal přímo. Nevyhýbal se ani nepříjemným tématům, jako byla jeho činnost v komunistické rozvědce či schůzka s ruským generálem Gerasimovem.

Z výše uvedeného vyplývá, že vyšší míra polemčnosti moderátora vůči Andreji Babišovi nevedla k porušení zásad objektivit a vyváženosti, naopak byla motivována jejich dodržením. Martin Řezníček se na několika místech dopustil dílčích pochybení, např. sugestivně laděných otázek či ironie, ty však nelze považovat za dostatečný důkaz porušení zákona o vysílání.

Čtvrtý stěžovatel míní, že Česká televize Andreji Babišovi „umožnila mnohokrát opakovat lživá a nebezpečná tvrzení, obviňování různých osob, skupin a politických stran a zpronevěřila se tak povinnosti objektivně informovat o dění v ČR“. Jako příklad uvádí Babišovy výroky, že Pavel je kandidátem vlády, vítal invazi sovětských vojsk v roce 1968 apod. Mimoto prý Česká televize Babišovi „umožnila šířit poplašnou zprávu, že jako prezident neumožní dodržení spojeneckých smluv v rámci NATO a nepošle naši armádu na pomoc spřáteleným zemím“. „Tímto vyslal Babiš veřejně jasný vzkaz nejen do Moskvy, že pokud budeme její Rudou Armádou napadeni, nemusí Rusko se obávat vnější pomoci naší armády od spojenců z NATO. Otevřel tak prostor pro budoucí agresivní válečný akt Ruska, či dalších zemí vůči naší zemi,“ uvádí pisatel.

Provozovatel nemůže zabránit tomu, aby diskutéři nepravdu ve vysílání pronesli, důležité je, že divákům poskytne objektivní informace ke svobodnému vytvoření vlastního názoru. Monitoring ukázal, že nepravdivá tvrzení, která stěžovatel zmiňuje, byla v relaci opakovaně dementována. Co se týče Babišova prohlášení zpochybňujícího závazky České republiky v NATO, politik sám o den později vyjádření mírnil argumentem, že nechtěl odpovídat na hypotetickou otázku. Článek 5 Severoatlantické smlouvy by prý dodržel.

Někteří pisatelé upozorňují na údajné porušení Kodexu ČT. Doporučujeme je informovat o tom, že Rada nemá pravomoc dozorovat dodržování tohoto dokumentu. Stejně tak nemůže provozovateli nařizovat, aby „z chování pana Řezníčka vyvodil příslušná pracovní-právní opatření,“ jak navrhuje pisatel č. j. RRTV/1208/2023-vra.

3. ZÁVĚR

Předmětem monitoringu byly předvolební pořady na programech ČT1 a ČT24. Konkrétně se jednalo o relace *Interview ČT24*, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, *Interview Speciál*, *Superdebata* a *Prezidentský duel*. Analýza předmětných relací byla součástí monitoringu pořadů s předvolební dramaturgií vysílaných na celoplošných televizních programech před prezidentskými volbami, uskutečněnými 13. a 14. ledna (první kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (druhé kolo). Cílem analýzy bylo zjistit, zda provozovatel v pořadech naplňoval znění zákona o vysílání, zejména pak § 31 odst. 2 a 3, nařizující provozovatelům informovat objektivně a vyváženě.

Monitoring odhalil dílčí problémy, týkající se neúčasti kandidáta Andreje Babiše ve většině pořadů, přístupu moderátora vůči tomuto kandidátovi v pořadu *Prezidentský duel* a ne zcela rovnoměrného prostoru, který provozovatel poskytl diskutujícím v relaci *Superdebata*. Problematické momenty byly – rovněž na základě diváckých stížností, které Rada obdržela – podrobně popsány a analyticky vyhodnoceny. Analýza nezaznamenala skutečnosti, které by nás vedly k oprávněnému podezření z porušení § 31 odst. 2 a 3 zákona o vysílání. Na otázku, zda provozovatel Česká televize ve sledovaných pořadech dodržoval zásady objektivního a vyváženého informování, lze odpovědět kladně.

Rada při monitoringu předvolebních debat neshledala porušení zákona o vysílání. Nicméně konstatuje, že model, který vede k rozdělování kandidátů na slabší a favorizované na základě preferencí ve volebních výzkumech, může poškozovat nebo naopak zvýhodňovat konkrétní kandidáty.

Rada vyjadřuje názor, že je na místě zahájit rozpravu k problematice předvolebních debat v televizním a rozhlasovém vysílání s cílem snížení možných rizik narušení rovné politické soutěže.

Návrh usnesení:

Rada se seznámila s analýzou objektivnosti a vyváženosti předvolebních pořadů *Interview ČT24*, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, *Interview Speciál*, *Superdebata* a *Prezidentský duel*, které byly odvysílány před prezidentskými volbami 2023 na programech ČT24 a ČT1.

Přijaté usnesení:

Rada se seznámila s analýzou objektivnosti a vyváženosti předvolebních pořadů *Interview ČT24*, *Hyde Park s kandidátem na prezidenta*, *Interview Speciál*, *Superdebata* a *Prezidentský duel*, které byly odvysílány před prezidentskými volbami 2023 na programech ČT24 a ČT1.